

TRANSPORDIAMET

Riigihangete Vaidlustuskomisjon

Tartu mnt 85

10115 Tallinn

vako@fin.ee

Meie 12.06.2024 nr 1.3-5/24/10157-2

Vaidlustaja:

Eastconsult OÜ

registrikood: 12972814

Oru, AA küla, Lügánuse vald

Lepinguline esindaja:

vandeadvokaat Epp Lumiste

LEADELL Pilv Advokaadibüroo

Maakri 19/1, pk 19, 10145 Tallinn

Tel: (+372) 619 1630

E-post: epp.lumiste@leadell.com

Hankija:

Transpordiamet

registrikood: 70001490

Valge 4, 11314 Tallinn

Tel: (+372) 611 9300

E-post: info@transpordiamet.ee

Volitatud esindaja:

Jane Treu

Õigusosakonna hankeüksuse peaspetsialist

E-post: jane.treu@transpordiamet.ee

Kolmas isik:

OÜ Insten Projekt

registrikood: 11479187

Hariduse põik 5, Kõrveküla alevik, Tartu vald 60512

E-post: insten@insten.ee

Hankija täiendavad seisukohad vaidlustusele riigihankes „Riigitee nr 14202 Mullavere–Visusti km 1,48 maanteeviadukti eel- ja tööprojekti koostamise ja ehitamise omanikujärelevalve, liiklusohutus auditeerimiste ja ekspertiiside teostamine“ (viitenumber 277499)

1. Faktilised asjaolud

- 1.1. Hankija viib läbi e-menetlusega riigihanget „Riigitee nr 14202 Mullavere–Visusti km 1,48 maanteeviadukti eel- ja tööprojekti koostamise ja ehitamise omanikujärelevalve, liiklusohutus auditeerimiste ja ekspertiiside teostamine“ (viitenumber 277499) (edaspidi Hange).
- 1.2. Pakkumuse esitamise tähtpäevaks esitati 8 pakkumust järgnevate maksumustega:

Pakkuja	Maksumus
AS Taalri Varahaldus (10238323)	57 750,00
Insten Projekt OÜ (11479187)	25 200,00
Eastconsult OÜ (12972814)	44 985,00
MK3 OÜ (16509544) ja Lindvill OÜ (12851387)	69 525,00
ENTECON OÜ (16286145)	198 000,00
AS Infragate Eesti (10845129)	76 875,00
Projektibüroo Järelevalve OÜ (16816790) ja Projektibüroo OÜ (14426010)	69 750,00
OÜ Esprii (12566284)	80 100,00

- 1.3. Hankija teehoiuteenistuse lõuna osakonna juhataja 17.05.2024. a korraldusega nr 1.3-2/24/011 tunnistati vastavaks kõik esitatud kaheksa pakkumust ning tunnistati edukaks OÜ Insten Projekt (edaspidi Kolmas isik) poolt esitatud pakkumus.
- 1.4. Eastconsult OÜ (edaspidi Vaidlustaja) esitas samuti riigihankes pakkumuse, mille maksumus oli maksumuselt teine vastavaks tunnistatud pakkumus.
- 1.5. Hankija teavitas pakkujaid hankes vastuvõetud otsustest 17.05.2024.
- 1.6. Riigihangete Vaidlustuskomisjon (edaspidi VAKO) saatis 28.05.2024. a Hankijale Vaidlustaja poolt esitatud vaidlustuse. Vaidlustaja hinnangul ei ole hankija sisuliselt viinud läbi põhjendamatult madala maksumuse kontrolli ega esitanud teavet, miks hankija leidis, et edukaks tunnistatud pakkuja maksumus pole põhjendamatult madal.
- 1.7. 04.06.2024 määras VAKO kirjaliku menetluse ning kohustas menetlusosalisi esitama kirjalikke seisukohti ja menetluskulude taotlusi hiljemalt 07.06.2024. Selleks tähtjaks laekunud seisukohtadele on teistel menetlusosalistel võimalik vastata kuni 12.06.2024.
- 1.8. 07.06.2024 esitas Vaidlustaja oma täiendavad seisukohad.

2. Hankija täiendavad seisukohad vaidlustusele

A. Hankija on sisuliselt kontrollinud pakkumuse põhjendamatult madalat maksumust ja kaalutusotsuse tulemusena jõudnud õiguspärase otsuseni, et Kolmanda isiku poolt esitatud pakkumus ei ole põhjendamatult madala maksumusega

- 2.1. Hankija jääb oma varasemate seisukohtade juurde ja rõhutab, et tegemist on Hankija kaalutusotsusega ja Hankija on jõudnud siseveendumuseni, et tegemist ei ole põhjendamatult madala maksumusega pakkumusega. Kolmanda isiku selgitus ja andmed, mis Hankijal olemas on, on ja olid Hankija jaoks piisavad, et teha vastav õiguspärane otsus.
- 2.2. VAKO on selgitanud, et hankijal on ulatuslik kaalutusõigus asjaolude suhtes, mida võib võtta arvesse pakkumuse madala maksumuse põhjendatuse kontrollimisel, ning VAKO kontroll saab piirduda vaid menetlusnormide järgimise, asjaolude sisulise paikapidavuse ja selle kontrollimisega, et ei oleks tehtud ilmselget kaalutusviga. Kohtud on korduvalt rõhutanud, et kohtuvälise vaidluste lahendamise organina ei saa VAKO hakata ise teostama seadusega haldusorganile antud kaalutusõigust, vaid üksnes kontrollida kaalutluse teostamise õiguspärasust.¹
- 2.3. Vaidlustaja märgib, et riigihangete registri andmetel on Kolmas isik osalenud ja võitnud erinevaid hankeid ka Ida-Virumaal (nt Narvas). Hankijale jääb arusaamatuks, kuidas saab sellest järeldada, et kaugus objektist ei oma mingil määral mõju kolmanda isiku pakkumuse maksumusele.
- 2.4. Vaidlustaja ei ole välja toonud kalkulatsiooni, mis tõendaks, et tegemist on põhjendamatult madala maksumusega ja lepingu täitmisel tekkivad kulud jäävad katmata. Vaidlustaja tugineb oma vaidlustuses enamasti oletustele.
- 2.5. Vaidlustaja heidab Hankijale ette, et Hankija ei ole viidanud hanke alusdokumentide punkti täpsusega nõudele, mille kohaselt peaks omanikujärelevalve tegema töid 15-kuulise perioodi jooksul väiksema koormusega kui 0,75. Hankija ei ole ja ei peagi Hanke alusdokumentides välja tooma, millise koormusega peab omanikujärelevalve tööd tegema. Oluline on, et omanikujärelevalve osutab teenust vastavalt lepingule olenemata koormusest. Hankijale on oluline omanikujärelevalve teenuse osutamise tulemus ja see, et insener täidab oma lepingust tulenevaid kohustusi.
- 2.6. Vaidlustaja on täiendavate seisukohtade punktis 31 teinud valed järeldused HD II Hankelepingu projekti lisa 2 Tellija eritingimuste punktide 4.8.1, 4.9 ja 4.10 (vt lisa 2) kohta. Tellija eritingimuste punktis 4 on sõnaselgelt öeldud: „**Inseneri kohustused ehitustööde teostamisel**“ ehk tegemist on Inseneri kohustustega, mis on tal ehitustööde teostamise ajal. Tegemist ei ole projekteerimise perioodil olevate inseneri kohustustega. Tellija eritingimuste punktis 4.8.1 on kirjeldatud tee-ehituslikud tööprotsessid, kus üks Inseneri meeskonnaliige võib kontrollida valmiva töö ja teostatava tööprotsessi vastavust tehnoloogia ja lepingulistele nõuetele mitmel paralleelsel (kattuval) tööprotsessil. Igale oma ala asjatundjale on ilmselge, et olukorras, kus hankeesemeks on viaduki projekteerimine ja ehitamine ei saa kohe alustada ehitusega. Kõigepealt koostatakse projekt, millele tuleb väljastada ehitusluba, peale mida saab alles alustada ehitustöödega. Arvestades Vaidlustaja öeldut: „vaidlustaja jõudis pakkumuse ettevalmistamisel veendumuseni, et hankelepingu täitmisel peab arvestama vähemalt ühe töökohaga koormusega 0,75-1,0 vähemalt 15-kuulise perioodi jooksul“ võib väita, et Vaidlustaja ei tutvunud piisavalt riigihanke alusdokumentidega ning sellest lähtuvalt ei ole õigesti hinnanud oma pakkumuse maksumust.
- 2.7. Hankija ei ole väitnud, et liiklusohutuse audit maksab 4000 eurot. Hankija on oma esialgses vastuses vaidlustusele punktis 2.17 välja toonud, et ekspertiis ja audit kokku maksavad

¹ „Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne“ lk 751-752 p 67.

hinnanguliselt 4000 eurot. Vaidlustaja täiendavate seisukohtade lisas 1 kirjavahetuses toodud päring ei ole adekvaatseks tõendiks Vaidlustaja täiendava seisukoha p-s 18 toodud asjaoludele. Hankija on seisukohal, et hinnata nimetatud töö maksumust, tuleks selleks võtta võrreldavad pakkumused, mille pinnalt oleks võimalik teha adekvaatseid pakkumusi. Hankija on seevastu esitanud hinnangulise maksumuse oma viimaste aastate sarnaste tööde hangete pinnalt.

- 2.8. Hankija ei nõustu Vaidlustajaga selles, et teave nende alltöövõtjate kohta, kelle näitajatele pakkuja ei tugine, tuleb esitada hankepassis. RHS § 122 lg 2 sätestab järgmist: *ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessioonilepingu korral, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga, ja objektil hankija otsese järelevalve all osutatavate teenuste hankelepingu korral, mille eeldatav maksumus on vähemalt võrdne rahvusvahelise piirmääraga, nõuab hankija riigihanke alusdokumentides, et hankelepingu sõlminud pakkuja esitaks hankijale hiljemalt hankelepingu täitmise alustamise ajaks selleks ajaks teada olevate hankelepingu täitmisel osalevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja teabe nende seaduslike esindajate kohta.* HD II Hankelepingu projekti punkti 4.4.5 kohaselt tuleb esitada hiljemalt Lepingu täitmise alustamise kuupäevaks Tellijale selleks ajaks teadaolevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja teabe nende seaduslike esindajate kohta. Sama teave tuleb esitada ka kõikide lisanduvate Lepingu täitmisega seotud alltöövõtjate kohta ja kui Lepingu täitmise alustamise ajal näidatud alltöövõtja asendatakse. Seega ei pea hankepassis esitama teavet nende alltöövõtjate kohta, kellele näitajatele ei tugineta. Nimetatud alltöövõtjad võib esitada ka hiljem.
- 2.9. Vaidlustaja on välja toonud, et ühestki registrist ei nähtu, et Kolmandal isikul oleks olemas insener, kes omab liiklusohutuse auditeerimise kutset. Kolmanda isiku osanik, Oleg Lužetski, omab kutsetunnistust liiklusohutuse auditi tegemiseks (vt lisa 1).
- 2.10. Samuti jääb Hankija oma varasema seisukoha juurde, et ta on täitnud oma põhjendamiskohustust avaldades korralduses eduka pakkuja nime ja esitatud pakkumuse maksumuse.

B. RHS § 115 lg 9 alusel Kolmanda isiku esitatud pakkumuse tagasi lükkamise eeldused on täitmata

- 2.11. Vaidlustaja on täiendavate seisukohtade punktis 36 välja toonud, et hankija ei ole kolmanda isiku poolt sotsiaal- või tööõiguse normide rikkumise kahtlust kummutanud. Hankija juhib tähelepanu, et ainult kellegi kahtluse põhjal ei saa ta Kolmanda isiku pakkumust tagasi lükata. Hankija ega Maksu- ja Tolliamet ei ole tuvastanud sotsiaal- või tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete eiramisest. Samuti ei ole tegemist põhjendamatult madala maksumusega pakkumusega. Hankijal ei olnud õigust RHS § 115 lg 9 alusel Kolmanda isiku poolt esitatud pakkumust tagasi lükata, sest mõlemad nimetatud eeldused on täitmata.
- 2.12. Vaidlustaja on täiendavate seisukohtade punktis 33 ja lisas 2 välja toonud lepingud, mis on sõlmitud Kolmanda isikuga. Hankija rõhutab veelkord, et Kolmandal isikul ei pea olema töölepingu alusel töötavaid töötajaid. Kolmas isik saab teenust sisse osta ka teenuse osutamise lepingute alusel. Sellisel juhul ei ole Kolmandal isikul endal ka tööjõumaksude tasumise kohustust. Hankija ei saa kohustada pakkujat sõlmima töölepinguid ja veelgi enam ei saa Hankija ette öelda, et need peavad olema sõlmitud tähtajatult.
- 2.13. Vaidlustaja viitab täiendavate seisukohtade punktis 34 sellele, et isegi kui kõiki hankelepinguid täidetakse alltöövõtjate kaudu, siis peab kolmandal isikul olema vähemalt projektijuht, kes töötab töölepingu seaduse alusel. Nagu eelnevas punktis juba mainitud, ei saa Hankija nõuda, et Kolmandal isikul peab olema projektijuht, kes töötab töölepingu alusel. Projektijuht võib samuti teenust osutada teenuse osutamise lepingu alusel.

3. Kokkuvõte ja Hankija taotlused

- 3.1. Kokkuvõttlikult leiab Hankija, et vaidlustatud riigihanke otsus on õiguspärane ja kooskõlas riigihangete seaduse ning riigihanke alusdokumentidega ning palub:
- a) jätta vaidlustus rahuldamata;
 - b) jätta menetluskulud Vaidlustaja kanda;

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jane Treu
peaspetsialist
õigusosakonna hanketöösus

Lisad:
Lisa 1: Väljavõte Kutsekojast
Lisa 2: Tellija eritingimused